

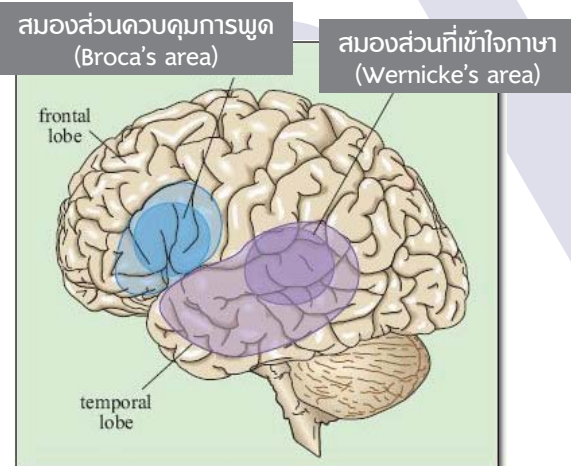
ปัญหาทางการพูดและการสื่อความหมายที่อาจพบได้ ในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

1. ภาวะเสียการสื่อความ (aphasia)

ผู้ป่วยจะเสียความสามารถในการพูด หรือไม่เข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นพูด หรือมีปัญหาทั้ง 2 อย่างร่วมกัน อาจมีความบกพร่องในการเขียน การอ่าน การวาดรูป การคำนวณร่วมด้วย สาเหตุมาจากความผิดปกติของสมองที่ควบคุมด้านภาษา

ภาวะเสียการสื่อความหมาย มีหลายระดับ ระดับรุนแรงน้อย จะสามารถพูดสื่อสารเรื่องทั่ว ๆ ไปได้แต่นึกคำบางคำไม่ออก ถ้าเป็นระดับรุนแรงมาก ผู้ป่วยจะไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้อื่นพูดและไม่สามารถพูดสื่อสารได้

ภาวะเสียการสื่อความหมายไม่เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญา ผู้ป่วยยังคงมีระดับสติปัญญาคงเดิม

ภาวะเสียการสื่อความหมาย
แบ่งได้เป็น 2 ชนิด

- **ชนิดพูดไม่คล่อง** ผู้ป่วยจะมีปัญหาในการพูดสื่อสารเพื่อบอกความต้องการของตนเอง นึกคำไม่ออก แต่เข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นพูด

- **ชนิดพูดคล่อง** ผู้ป่วยจะไม่เข้าใจคำพูดของผู้อื่น สามารถพูดออกมาได้แต่เนื้อหาไม่ตรงกับเรื่องที่สนทนา เช่น “ไปไหนมา สามวาสองศอก”

การรักษา

พยายามสื่อสารกับผู้ป่วยด้วยประโยคสั้น ๆ ช้า ๆ ไม่ซับซ้อน ในสิ่งแวดล้อมที่เงียบสงบ พร้อมใช้ภาษาท่าทางประกอบ และควรกระตุ้นให้ผู้ผู้ป่วยพยายามสื่อสารบ่อย ๆ

2. อาการพูดไม่ชัด (dysarthria)

เกิดจากปัญหากล้ามเนื้อใบหน้า ปาก ลิ้น อ่อนแรง ซึ่งเป็นกล้ามเนื้อที่สำคัญในการพูด ทำให้ผู้ป่วยพูดไม่ชัด เสียงสั้นเครือ พูดซ้ำ พูดเบา พูดเสียงแหบ ผู้ป่วยบางคนอาจมีกลิ่นลำบาก สำลัก เศษอาหารติดตามกระพุ้งแก้ม หรือน้ำลายไหลร่วมด้วย เป็นต้น

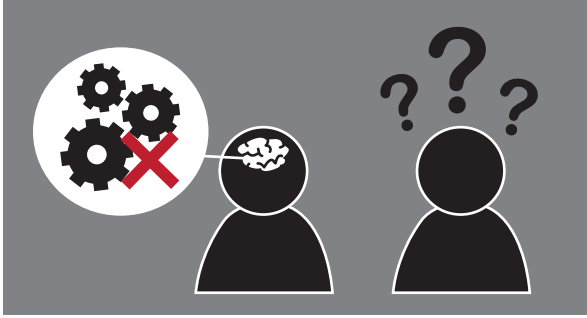

การรักษา

การออกกำลังกายกล้ามเนื้อรอบริมฝีปาก และลิ้นเพื่อเพิ่มความแข็งแรง และกระตุ้นให้ผู้ผู้ป่วยพูดให้ชัดเจนโดยไม่เร่งรีบ

3.ภาวะการควบคุมโปรแกรม
การพูดผิดปกติ (Apraxia of speech)

ปัญหาการควบคุมกล้ามเนื้อที่ใช้ในการพูดบกพร่อง ผู้ป่วยมีความลำบากในการควบคุมลิ้น ริมฝีปาก ขากรรไกร ให้ทำงานสัมพันธ์กัน ผู้ป่วยจะพูดซ้ำ พูดตะกุกตะกัก ซึ่งทำให้ผู้ป่วยมีความยากในการเริ่มพูด ต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการออกเสียงพูด ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเกิดไม่สม่ำเสมอ เช่น ผู้ป่วยพูดบางอย่างได้ สักพักให้พูดอีกครั้ง อาจพูดไม่ได้หรือพูดออกมาไม่เหมือนเดิม

Stroke

ตีบ ตัน ๓ ตก ตาย

1669

จัดทำโดย

- ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู สาขาอรรถบำบัด
โทร 02-419-8540, 02-419-7504

ที่ปรึกษา

- อ.พญ.ผกามาส ตันวิจิตร
- ผศ.นพ.วิษณุ กัมทรทิพย์
ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู

สนับสนุนการพิมพ์โดย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
ออกแบบโดย งานสร้างเสริมสุขภาพ

ตรวจสอบเนื้อหาครั้งล่าสุดปี พ.ศ. 2560
รหัสหน่วยงาน HP
สงวนลิขสิทธิ์โดย พ.ร.บ. การพิมพ์ 2537

ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ปัญหาทางการพูดและการสื่อความหมาย
ในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
โครงการพัฒนาชุดความรู้ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

โดยความร่วมมือระหว่าง

- ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู
- งานสร้างเสริมสุขภาพ

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

SIPI HP1013160